

MOCIÓ SOBRE ELS COMPTADORS TELEGESTIONABLES Cornellà de Llobregat

Les empreses subministradores d'energia elèctrica estan informant per correu postal als seus clients, des de fa un temps, de l'obligatorietat de substituir els actuals comptadors analògics de la llum pels anomenats "comptadors intel·ligents" o de telegestió. Aquestes notificacions han omplert de neguit a part de les veïnes i veïns de la nostra ciutat, particulars i col·lectius, ja que aquests nous comptadors comporten una sèrie d'inconvenients que han generat preocupació. Aquests són, entre d'altres, els potencials efectes nocius sobre la nostra salut, la mala praxi de les empreses energètiques, la intrusió en la nostra privacitat i la incertesa de si es traficará amb les nostres dades i hàbits de consum, la pujada del rebut de la llum, etc... Unes comunicacions no informatives sinó coercitives per imperatives.

Diferents ajuntaments han aprovat ja aquesta moció a proposta de la CONFAVC/STOP COMPTADORS per a Catalunya, o es troben en procés de fer-ho pels següents motius:

Per incompliment de la normativa Europea:

L'Ordre IET/290/2012, de 16 de febrer, per la qual es modifica l'Ordre ITC/3860/2007, de 28 de desembre, per la qual es revisen las tarifes elèctriques a partir de l'1 de gener de 2008 relativa al pla de substitució de comptadors, rectificava l'agenda de desplegament dels comptadors de mesura en subministraments d'energia elèctrica amb una potència contractada de fins a 15 kW, tot i que mantenia el termini final per a la implantació el 31 de desembre de 2018.

L'esmentada Ordre de 2012 marcava el calendari següent: abans del 31 desembre 2014 s'havia de substituir un 35 per cent del total del parc de comptadors de fins a 15 kW de potència contractada de cada empresa distribuïdora; entre l'1 de gener de 2015 i el 31 desembre 2016 s'haurà de substituir un 35 per cent del total del parc de comptadors de fins a 15 kW de potència contractada de cada empresa distribuïdora i entre l'1 de gener de 2017 i el 31 desembre 2018 s'haurà de substituir un 30 per cent del total del parc de comptadors de fins a 15 kW de potència contractada de cada empresa distribuïdora.

A més, ordre 2012/27/UE consideració 30 i art. nº 9 indica les condicions o exempcions per a instal·lar els comptadors. La mateixa Ordre instava les empreses distribuïdores a comunicar directament els clients la data prevista per a la substitució dels seus comptadors tres mesos abans de dita data. Aquesta comunicació s'ha d'estendre a les corresponents empreses comercialitzadores perquè tinguin constància de la substitució de comptador dels seus clients.

És a dir, que el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ordenava les empreses una comunicació directa amb els usuaris i usuàries sense cap tipus de

notificació o autorització dels ens locals i amb una simple comunicació a les comunitats autònomes mitjançant un informe d'evolució de l'execució dels plans aprovats que contingui una descripció detallada de les accions realitzades des de l'inici dels mateixos.

La mateixa ordre 2012/27/UE (2) art. nº1 té com a objectiu i consideració una eficiència energètica del 20% per 2020, existint països com Alemanya que ja han postulat que aquests objectius en una llar mitjana, el consum de la qual és de 3500Kw/any, mai no podrà assolir-se. I per això han decidit no aplicar el Decret Europeu sobre els comptadors. 2012/27/UE(56)

Per restriccions d'ENDESA a la lliure competència:

Atès que la companyia distribuïdora Endesa imposa restriccions a la lliure competència, ja que impedeix que en la seva xarxa de distribució siguin instal·lats comptadors telegestionables no fabricats per Enel, empresa pública italiana propietària d' Endesa.

Atès que les esmentades restriccions estan expressament prohibides en els articles 101 i 102 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE) i li donen a Endesa el monopoli sobre el 43% del mercat de comptadors telegestionables.

Atès que les restriccions afecten a 13 milions d'usuaris de Catalunya, Andalusia, Aragó, Extremadura, Balears i Canàries, els que no poden exercir el seu dret a comprar o llogar el comptador en un mercat de lliure competència.

Atès que aquests usuaris, entre els quals hi ha els veïns i veïnes de Cornellà de Llobregat, són obligats a més a acceptar que la substitució del comptador electromecànic pel comptador telegestionable sigui realitzada sense que els siguin comunicats prèviament el dia i l'hora de l'operació, la qual cosa els impedeix estar presents en aquesta i, per tant, comprovar si els kWh indicats per Endesa a la factura posterior coincideixen amb els kWh marcats per tots dos comptadors en el moment de la substitució.

Atès que les companyies apliquen restriccions a la lliure competència, amb l'omissió de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC), ja que s'impedeix l'exercici al dret de llogar o comprar el nou comptador en el mercat lliure. Les elèctriques amenacen els veïns si no volen canviar el comptador, quan no és obligatori i es pot fer fins el 31 de desembre de 2018.

Atès que els comptadors telegestionables d' Endesa incompleixen el Mandat 441/2009 de la Comissió Europea, ja que no són interoperables, és a dir, no són intercanviables amb comptadors d'altres fabricants.

Per falta de protecció de dades personals:

Atesa que la posada en funcionament dels comptadors intel·ligents per mesurar els consums -i la futura implantació de xarxes intel·ligents-, obren la possibilitat d'obtenir i processar volums cada vegada majors de dades personals dels consumidors i consumidoras i posar-los a disposició de diferents destinataris,

amb el consegüent risc per a la privacitat d'aquests. Una qüestió aquesta que preocupa i ha donat lloc a què des de diferents instàncies de la Unió Europea s'estiguin duent a terme actuacions tendents a conciliar el necessari desplegament dels sistemes de comptador intel·ligent i de les xarxes intel·ligents amb la protecció de la privacitat dels consumidors i consumidores.

Atès que el Grup d'Autoritats de Protecció de Dades creat per l'article 29 de la Directiva 95 / 46 / CE, en el seu dictamen 12/2011 sobre el mesurament intel·ligent i després de sol·licitar una consulta prèvia al supervisor europeu de Protecció de Dades en les conclusions el supervisor manifesta que *"El desplegament a escala europea dels sistemes de comptador intel·ligent pot oferir avantatges significatius encara que també pot comportar riscos considerables per a la protecció de les dades personals. Permet l'obtenció massiva de dades personals de les famílies i pot portar al seguiment del que fan els membres d'una família en la intimitat de les seves llars"*.

Atesa que l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en el seu informe de data 22 de juny de 2015, recull un dictamen del Grup d'Autoritats de Protecció de Dades pel que aquest *"considera que el tractament de les dades referides a la corba de càrrega horària resulta especialment sensible en tant que implica l'accés a altres informacions alienes a la mera dada del consum energètic, mostrant els hàbits de comportament del consumidor i permetent l'elaboració de perfils relacionats amb la seva conducta, que excedeixen del mer coneixement dels seus consums per afectar la seva esfera més privada"*, alhora que considera *"que l'accés a la informació hauria de fundar-se en el consentiment inequívoc de l'afectat"*.

Atesa que l'AEPD entén que les dades del consum horari estan considerats dades personals als efectes de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal. Alhora que considera que el tractament d'aquestes dades representa una ingerència en l'esfera privada del consumidor, ara que a través dels mateixos es proporciona informació rellevant sobre els seus hàbits personals, però incomprendiblement la pròpia AEPD en aquest informe no els considera a protegir aquesta ingerència quan, tot seguit, els dóna legitimitat al distribuïdor perquè pugui accedir-hi incloent-los en l'article 6.2 de la Llei Orgànica 15/1999.

Atès que el Consell d'Estat ha emès un dictamen de data 2015.11.19, amb referència 936/2015, sobre el projecte de real decret pel qual es modifiquen diferents disposicions en el sector elèctric, entre les quals el Consell considera, que perquè la regulació sigui efectiva i garanteixi l'adequada protecció de dades personals, es garanteixi que l'afectat té coneixement "ple" de l'accés i tractament de les seves dades de consum i que consent de manera "inequívoca" i "efectiva" a l'accés i al tractament mitjançant el consentiment del titular "previ" i exprés ".

Atès que l'article 7.2 de la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, assenyala com un dels supòsits d'intromissió il·legítima en l'àmbit de protecció d'aquesta Llei el de "La utilització d'aparells d'escolta, dispositius òptics, o de qualsevol altre mitjà per al coneixement de la vida íntima de les persones o de manifestacions o cartes privades no destinades a qui faci ús d'aquests mitjans, així com la

seva gravació, registre o reproducció". Pel que es considera que d'aquest comptador, que utilitzarà senyals en la banda de freqüència d'entre 3KHz i 148,5KHz (3000Hz i 148.500Hz), per obtenir informació dels hàbits de consum de les vivendes alhora que emanaran immissions electromagnètiques per la xarxa elèctrica sense estar apantallada, envairan la propietat, el que afectarà als drets, a la inviolabilitat de domicili, a la integritat física i a la salut de les persones.

Per afectació a la Salut de les persones:

Atesa la creixent preocupació social a molts barris, pobles i ciutats del nostre país, en relació amb les immissions cada dia majors i els possibles efectes sobre la salut de les persones, de les radiacions electromagnètiques provinents del desplegament dels anomenats comptadors intel·ligents, i especialment sobre els col·lectius més sensibles, com són, dones embarassades, nadons, nens i nenes, persones electrohipersensibles, gent gran i persones malaltes.

Atès que la problemàtica que en aquests moments està presentant la instal·lació dels nous comptadors d'electricitat, es veu multiplicada per la implantació dels nous comptadors 5 telegestionables de gas i d'aigua, que ja s'estan instal·lant, i que també presenten les mateixes problemàtiques tecnològiques en relació a la protecció de dades i a la protecció de la salut de les persones, ja que s'estructuren a partir d'un sistema de concentradors i/o d'antenes, que emetran radiofreqüències.

Atès l'acord del Ple de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat de 31 de març de 2016 que va aprovar per unanimitat la seva adhesió a la Resolució 1815 de 27 de maig de 2011 de l'Assemblea parlamentària del Consell d'Europa en relació als perills potencials dels camps electromagnètics i els seus efectes en el medi ambient i la salut, i que aquesta assemblea ha destacat reiteradament la importància del compromís dels Estats de preservar el medi ambient i la salut ambiental com s'indica en nombroses cartes, convenis, declaracions i protocols des de la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi ambient Humà i la Declaració d'Estocolm (Estocolm 1972), els veïns i veïnes d'aquesta ciutat, ens trobem en una situació d'indefensió davant la col·locació d'uns concentradors que emetran radiofreqüències i formaran part de la contaminació electromagnètica al costat de les antenes.

Atès que nombroses publicacions científiques recents han demostrat que els CEM afecten els organismes vius a nivells molt per sota de la majoria de les directrius internacionals i nacionals. Els efectes inclouen l'augment de risc de càncer, l'estrès cel·lular, l'augment de radicals lliures nocius, danys genètics, canvis estructurals i funcionals del sistema reproductor, dèficits en l'aprenentatge i la memòria, trastorns neurològics i efectes negatius en el benestar general de els éssers humans. El dany va més enllà de l'espècie humana, ja que cada vegada hi ha més evidències d'efectes nocius tant per a les plantes com per als animals. Crides internacionals de científics independents demanen protecció enfront de l'exposició als Camps electromagnètics No ionitzants.

Atès que l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa en la seva Resolució 1815 de 27 maig 2011 declara que *“s’ha d’aplicar el Principi de Precaució quan l’avaluació científica permet determinar riscos amb suficient certesa. Especialment, en el context d’una creixent exposició de la població, inclosos especialment grups vulnerables com la joventut i els nens i les nenes, aspecte que podria generar costos humans i econòmics extremadament elevats per no actuar si refà cas omís de les alertes primerenques.”*

Atès que el cablejat elèctric dels habitatges està previst per un corrent elèctric neta de freqüència 50Hz, però no està adaptat per transportar senyals PLC (utilitzades en les xarxes d’alta tensió). Per poder evitar la radiació electromagnètica provocada per les freqüències d’aquests senyals hauria el cablejat d’estar apantallat. Per això, la instal·lació massiva dels comptadors telegestionables suposarà una greu amenaça per a la salut pública.

Atès que a causa de les característiques de les ones PLC el seu efecte pot ser més nociu que altres xarxes sense fil i ja que fins al dia d’avui no està demostrat que aquestes ones siguin innòcues i tenint en compte la recomanació dels estudis realitzats per experts (Enrique A. Navarro 1,* , Claudio Gomez-Perretta 2, and Francisco Montes 3).

Atès que la substitució d’aquests comptadors s’està fent a esquenes dels consumidors i sense importar la seva Salut.

Atès que el 8 d’octubre de 2014 es va aprovar la Resolució 799/X del Parlament de Catalunya, sobre els comptadors intel·ligents en la qual s’instava al Govern a demanar al Govern de l’Estat que:

-Compleixi la Directiva 2012/27 UE, del 25 d’octubre de 2012, relativa a l’eficiència energètica, en tots els aspectes relatius a les dades obtingudes amb els anomenats “comptadors intel·ligents”.

-Assegurar que els sistemes de mesura facilitessin informació sobre l’hora exacta d’utilització i que es tinguin plenament en compte els objectius d’eficiència energètica i els beneficis per als clients finals; i, alhora, garantir la seguretat dels comptadors intel·ligents pel que fa a la transmissió de dades i a la privadesa dels clients finals.

-Permetre que aquests aparells siguin emprats com a complement imprescindible per a l’autoconsum i assegurar que puguin donar compte de l’electricitat abocada a la xarxa des de les instal·lacions del client final.

-Sobre la base del principi de precaució i tenint en compte l’existència de persones afectades per síndromes de sensibilització central (entre elles la hiperelectrosensibilitat), faci els estudis científics necessaris per a avaluar si la utilització d’aquests aparells comporta cap risc per a la salut de les persones – inclosos també col·lectius sensibles com la població infantil i juvenil i les dones embarassades– i apliqui el principi ALARA (as low as reasonably achievable), segons el qual el nivell d’exposició ha d’ésser tan baix com sigui raonablement possible tenint en compte els efectes tèrmics i els atèrmics o biològics.

-Doti econòmicament les comunitats autònomes perquè impulsin un pla de formació ocupacional que faciliti el reciclatge laboral dels treballadors d'empreses de lectura de comptadors per a poder optar a un nou lloc de treball.

-Inclogui en el programa d'instal·lació de comptadors una campanya d'informació i sensibilització sobre el funcionament d'aquests aparells amb relació als camps electromagnètics que poden generar i l'efecte sobre el medi ambient i la salut humana, campanya que ha d'ésser dotada econòmicament per l'Administració de l'Estat perquè sigui executada per les comunitats autònomes que ho sol·licitin.

Per totes aquestes raons, la regidora no adscrita M^a Carmen López Álvarez proposa al Ple de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat, l'adopció dels següents

ACORDS

Primer.- Instar al Govern de la Generalitat i de l'Estat a una paralització preventiva de la instal·lació dels nous comptadors telegestionables a causa dels incompliments del mateix Govern de l'Estat de la Directiva 2012/27/UE, del 25 d'octubre de 2012, relativa a l'objectiu del 20 % per al 2020 d'eficiència energètica, en tots els aspectes relatius a les dades obtingudes amb els anomenats "comptadors intel·ligents", i amb l'aplicació de les recomanacions del Parlament Europeu sobre el principi de precaució sobre la salut en la instal·lació dels nous comptadors.

Segon.- Instar el Govern de la Generalitat a que acordi una suspensió temporal en el desplegament de la instal·lació dels nous comptadors telegestionables degut a que el Govern central no ha donat cap resposta satisfactòria a les peticions de la Resolució del Parlament del 8 d'octubre de 2014 sobre els nous comptadors en relació a la protecció de dades dels consumidors, ni a la protecció sobre la salut dels ciutadans, i fins que no es realitzin estudis concloents sobre la no repercussió per a la salut, i la seguretat en la protecció de dades.

Tercer.- Instar al Govern de la Generalitat a que la Direcció general de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat s'ocupi de les afectacions de la contaminació electromagnètica sobre la salut de la població, igual que ho fa amb la contaminació acústica, la contaminació lluminosa, la contaminació odorífera i la contaminació atmosfèrica, de manera coordinada amb el Departament de Salut.

Quart.- Instar al Govern de la Generalitat a que informi a través dels mitjans de comunicació a la població sobre els acords d'aquest Ple, destacant la petició a la Generalitat i al govern Central de paralitzar la instal·lació dels comptadors intel·ligents, i del dret dels ciutadans a oposar-se a la seva instal·lació, i del seu dret a sol·licitar a les empreses la seva restitució en el cas que s'hagi fet sense el seu consentiment i per no haver estat informats adequadament.

Així mateix, informar els veïns i veïnes de Cornellà de Llobregat sobre els acords d'aquest Ple, per mitjà del butlletí municipal "Cornellà Informa", de l'emissora municipal Radio Cornellà i de la web municipal.

Cinquè.- Instar al Govern de la Generalitat a recolzar la decisió dels ciutadans de Catalunya, sol·licitant la paralització immediata de la instal·lació dels nous comptadors telegestionables fins que Endesa compleixi la llei en un mercat a la lliure competència, que els ciutadans puguin triar si compren o lloguen el comptador, i exigir la compatibilitat dels comptadors instal·lats en tota la xarxa elèctrica de la Comunitat de Catalunya.

Sisè.- Instar al Govern de la Generalitat a que, per mitjà de l'Agència Catalana del Consum, i per mitjà de les Oficines Municipals d'Informació al Consumidor, s'atenguin les reclamacions dels ciutadans en relació al seu dret a expressar la seva negativa a la instal·lació de comptadors intel·ligents, es a dir: l'opcionalitat. I la seva demanda de restitució del comptador antic en el cas de que s'hagi fet sense el seu consentiment per no estar informats. L'Agència Catalana de Consum i les Oficines Municipals d'Informació recolzaran la decisió dels ciutadans que desitgen mantenir el seu comptador antic i donar suport als ciutadans als quals se'ls ha canviat el comptador i vulguin tornar a tenir el seu antic, i se'ls restitueixi immediatament.

Setè.- Instar al Govern de la Generalitat a que ordeni a la policia autonòmica i a les policies locals a que atenguin les demandes ciutadanes relacionades amb la instal·lació dels nous comptadors, i donin suport als ciutadans, impedit que les empreses instal·lin els comptadors. I ordenar que aixequin un acta de la denúncia.

Vuitè.- Instar al Govern de la Generalitat a que coordini les actuacions derivades d'aquests acords a la CONFAVC, als Grups Parlamentaris del Congrés dels Diputats i del Parlament de Catalunya, al Govern d'Espanya, al Govern de la Generalitat de Catalunya, a les associacions municipalistes FMC, ACM i AMI.

A les Associacions de veïns i veïnes de Cornellà de Llobregat FAVCO, FAVBAIX y PLATAFORMA STOP COMPTADORS i a totes les entitats i ciutadania d'aquesta ciutat.

Novè.- Instar al Govern de la Generalitat a que exigeixi a les empreses de llum, aigua i gas, que presentin en un plaç de sis mesos, un estudi, amb anàlisi i verificació dels requisits imprescindibles que garanteixin la innocuïtat de tot el necessari per al seu desplegament i posada en marxa d'aquests aparells en relació a la salut de les persones. Havent-se demostrat la innocuïtat del sistema PLC, la protecció de dades, la compatibilitat en tota la xarxa elèctrica i el dret a decidir en un mercat a la lliure competència.

Desè.- Instar al Govern de la Generalitat a que exigeixi a les empreses de llum, aigua i gas, que presentin en un plaç de sis mesos, per a una implementació real i consensuada amb els diferents agent socials un estudi que d'acord amb la lliure elecció de la instal·lació del comptador per part del client final:

a) Garanteixi el compliment de la Directiva 2012/27 UE, del 25 d'octubre de 2012, relativa a l'eficiència energètica, en tots els aspectes relatius a les dades obtingudes amb els anomenats "comptadors intel·ligents".

b) Asseguri que els sistemes de mesura facilitin informació sobre l'hora exacta d'utilització i que es tinguin plenament en compte els objectius d'eficiència energètica i els beneficis per als clients finals.

c) Garantir la seguretat dels comptadors intel·ligents pel que fa a la transmissió de dades i a la privadesa dels clients finals.

d) Que permetin que aquests aparells siguin emprats com a complement imprescindible per a l'autoconsum i assegurar que puguin donar compte de l'electricitat abocada a la xarxa des de les instal·lacions del client final.

e) Que es tingui accés a informacions dels llocs i totes les seves antenes i concentradors així com mesuraments trimestrals de nivells de CEM fruit de la implementació d'aquests dispositius.

f) Garanteixi la seva INNOCUÏTAT, que no emanaran immissions electromagnètiques o interferències per a tota la xarxa elèctrica dels habitatges posant en perill la salut de les persones.

Onzè.- Instar al Govern de la Generalitat a que, sobre la base del principi de precaució i tenint en compte l'existència de persones afectades per síndromes de sensibilització central (entre elles la hiperelectrosensibilitat), faci els estudis científics necessaris, amb professionals independents, per a avaluar si la utilització d'aquests aparells comporta cap risc per a la salut de les persones – inclosos també col·lectius sensibles com la població infantil i juvenil i les dones embarassades– i apliqui el principi ALARA (as low as reasonably achievable), segons el qual el nivell d'exposició ha d'ésser tan baix com sigui raonablement possible tenint en compte els efectes tèrmics i els atèrmics o biològics.

Dotzè.- Crear la Taula de seguiment i estudi dels impactes que pugui tenir sobre la salut i la privacitat el desplegament dels anomenats comptadors intel·ligents, formada pels grups polítics del Parlament de Catalunya, els departaments de Territori i Sostenibilitat, Salut, Empresa i Coneixement, l'Institut Català d'Energia, entitats veïnals, entitats municipalistes i universitats catalanes.

Tretzè.- Instar al Govern de la Generalitat a propiciar els canvis legislatius necessaris i urgents, que ofereixin la possibilitat de tenir un entorn saludable, compatible amb el desenvolupament de les tecnologies i aconseguir l'aplicació del Principi ALARA (nivells tan baixos com sigui possibles) i el Principi de Precaució recollit en la Llei, 33/2011, general de Salut Pública.

Catorzè.- Instar al Govern de la Generalitat a promoure els canvis legislatives necessaris i urgents que facin operativa la Resolució 1815 (27 maig 2011) de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa sobre perills potencials dels camps electromagnètics i els seus efectes sobre el Medi Ambient i la Salut de les persones. Així mateix, exigir la revisió d'aquesta resolució de gairebé 5 anys i analitzar estudis posteriors i proposar nous valors per protegir i defensar la salut dels ciutadans.

Quinzè.- Establir canals de comunicació entre l'Ajuntament i les organitzacions socials promotores de la proposta:

FAV-BAIX, CONFAVC, Plataforma Stop comptadors, AFIFAC (Associació d'Afectades de Fibromiàlgia i Síndrome de Fatiga Crònica), Associació de Disminuïts, Associació ADAMUJER, Sindicat SIPCTE, Observatori de Salut Ambiental (OSA).

Així com a les Associacions de veïns i veïnes de Cornellà de Llobregat, FAVCO.

Setzè.- Comunicar els presents acords als governs de la Generalitat de Catalunya i de l'Estat, als grups parlamentaris del Parlament de Catalunya i del Congrés dels Diputats, a les entitats municipalistes (FMC, ACM, AMI), i a les entitats promotores de la iniciativa.

Cornellà de Llobregat, 17 de novembre de 2016

M^a Carmen López Àlvarez.